

29 maart 2023

WERKNEMERSAANDEELHOUDERSCHAP IN EUROPA IN 2022

De Europese Federatie van WerknemersAandeelhouderschap (EFES) publiceert de nieuwe "Annual Economic Survey of Employee Share Ownership in European Countries in 2022".

Het aandeelhouderschap van werknemers in Europa blijft langzaam afbrokkelen. Dat blijkt uit alle belangrijke indicatoren. Slechts drie zijn uitzonderingen: het percentage aandelenbezit en kapitaalbezit van werknemers en het aantal bedrijven met aandelenplannen voor werknemers.

Het aandeel in bezit van werknemers is gestegen tot 3,26% en 447 miljard euro in 2022, nieuwe recordcijfers. **Goed nieuws voor degenen die hebben kunnen profiteren van aandelenplannen voor werknemers!** Topmanagers nemen echter het leeuwendeel voor hun rekening (1,63% en 224 miljard voor 9.600 personen), terwijl gewone werknemers het nakijken hebben (1,63% en 223 miljard voor 6,8 miljoen werknemers). Bijgevolg blijft het onevenwicht tussen het aandeel in bezit van topmanagers en dat in bezit van gewone werknemers, het democratisch aandeelhouderschap van werknemers, toenemen. In Europese beursgenoteerde bedrijven is het aandeel in bezit van uitvoerende bestuurders nu duidelijk groter dan dat van gewone werknemers, terwijl bestuurders 15 jaar geleden samen slechts 1,06% bezaten, tegenover 1,60% voor gewone werknemers. Een groep van 9.600 managers (gemiddeld vier in elk bedrijf) bezit nu meer dan de 34 miljoen werknemers van grote Europese bedrijven. Dat is gemiddeld meer dan 20 miljoen euro voor elke bestuurder en 33.000 euro voor elke gewone werknemer-aandeelhouder. Over het geheel genomen ligt het aandeel in bezit van gewone werknemers nu op hetzelfde niveau als vijftien jaar geleden.

Steeds meer grote Europese bedrijven zetten aandelenplannen voor werknemers op. In 2022 had 95% van de grote bedrijven aandeelhouderschap van werknemers, 88% had allerlei plannen, terwijl 57% plannen voor iedereen had en 54% aandelenoptieplannen had.

Het afgelopen jaar heeft het feit dus opnieuw bevestigd: aandeelhouderschap van werknemers is gunstig voor degenen die er toegang toe hebben en wordt gewenst door bedrijven.

Toch piekte het democratisch aandeelhouderschap van werknemers in grote Europese bedrijven in 2011 en is het sindsdien gestaag afgenomen. Dit zijn de belangrijkste indicatoren van deze achteruitgang: Het aandeel in bezit van gewone werknemers neemt af, zoals we hierboven hebben gezien. Het aantal werknemers-aandeelhouders neemt af. Dit is het geval in alle Europese landen (met als opmerkelijke uitzondering Groot-Brittannië). Een daling is ook zichtbaar in het aantal grote bedrijven waar werknemers een aanzienlijk aandeel bezitten. Bovendien is de democratiseringsgraad van het aandeelhouderschap van werknemers de afgelopen tien jaar sterk gedaald. Dit bevestigt eens te meer dat **aandeelhouderschap van werknemers in Europa in gevaar is. Het wordt steeds minder democratisch.**

Het aantal werknemers-aandeelhouders is vorig jaar opnieuw gedaald. Het is nu lager dan tien jaar geleden. Er zijn momenteel 6,8 miljoen werknemers-aandeelhouders in grote bedrijven. Als we één miljoen werknemers-aandeelhouders in kmo's toevoegen, bedraagt het totale aantal in Europa slechts 7,8 miljoen, tegenover 8,3 miljoen in 2011. De daling van het aantal werknemers-aandeelhouders treft alle Europese landen, met uitzondering van Groot-Brittannië.

De democratiseringsgraad van het aandeelhouderschap van werknemers is de afgelopen tien jaar sterk gedaald. Dit is bijzonder uitgesproken in Frankrijk. In Frankrijk is de werkgelegenheid in grote bedrijven sterk gestegen, maar het aantal werknemers-aandeelhouders heeft geen gelijke tred gehouden. In verhouding tot het aantal werknemers bedroeg het percentage werknemers-aandeelhouders in grote Franse beursgenoteerde bedrijven 41,50% in 2010. Het bedroeg slechts 32% in 2022, en slechts 19% in Europa. Als het democratiseringstempo had kunnen worden gehandhaafd, dan zou Frankrijk nu 3,5 miljoen werknemers-aandeelhouders hebben in plaats van de opgetekende 2,8 miljoen. In termen van democratisering is Frankrijk dus in tien jaar tijd met 25% achteruitgegaan.

Vanwaar deze daling? Het is een teken dat aandelenplannen voor werknemers steeds minder doeltreffend worden. Het nationale fiscale beleid ter ondersteuning ervan heeft zijn grenzen bereikt.

.../...

Het bevorderen van het democratisch aandeelhouderschap van werknemers is immers een politieke keuze en wordt doorgaans ondersteund door fiscale prikkels. Zonder steun kan de gemiddelde werknemer het zich niet veroorloven financieel te investeren in zijn bedrijf. Weinig landen doen dit daadwerkelijk.

Daarentegen is er geen gebrek aan middelen voor bestuurders. Is het overheidsbeleid ter ondersteuning van aandeelhouderschap van werknemers, daar waar dat bestaat, slecht afgestemd en wordt het misbruikt door managers? Nee, dat is niet het geval. In feite stellen wij vast dat van de 1,63% in bezit van topmanagers, het aandeel dat voortvloeit uit de uitoefening van aandelenopties en andere aandelenplannen voor werknemers microscopisch klein is, namelijk slechts 0,05%.

Waarom zijn aandelenplannen en het aandelenbeleid voor werknemers steeds minder doeltreffend in grote bedrijven? Omdat zij nationaal blijven, terwijl de werknemers van grote bedrijven steeds vaker buiten het thuisland gevestigd zijn. Dit is het bekende verschijnsel van de verplaatsing van banen.

Het deel van de werknemers dat van de plannen en van het beleid kan profiteren, wordt dus steeds kleiner. Zestien jaar geleden was in grote Europese bedrijven bijna één op de twee werknemers nog in het thuisland gevestigd, waar zij konden profiteren van de politieke prikkels van hun land. Vandaag geldt dit slechts voor een derde van de werknemers, terwijl de overige twee derden buiten het thuisland werken.

Zo heeft het beleid voor aandeelhouderschap van werknemers, omdat het nationaal is gebleven, in enkele jaren tijd 30% van zijn doeltreffendheid verloren. Dit verklaart waarom recente wetgevende inspanningen in verschillende landen (de Pacte-wet in Frankrijk, verviervoudiging van de fiscale prikkels in Duitsland) geen noemenswaardig effect hebben gehad op het aandeelhouderschap van werknemers in grote bedrijven.

Deze vaststelling bekrachtigt **dat Europa er niet in slaagt een democratisch beleid voor aandeelhouderschap van werknemers te bevorderen**, terwijl het integendeel genoeg neemt met de toenemende invloed van uitvoerende bestuurders.

De nieuwe jaartelling is vanaf 30 maart beschikbaar op de EFES-website op <https://www.efesonline.org/>. De uitgebreide publicatie is [hier te downloaden](#).

Notes to editors:

For more information please contact Marc Mathieu on +32 492 068 759.

The European Federation of Employee Share Ownership (EFES) is an international not for profit organization. EFES is the voice of employee share ownership in Europe. It was established in 1998 as the umbrella organisation of employee shareholders, companies and all persons, trade unions, experts, institutions looking to promote the development of employee share ownership in Europe.

In partnership with:

